

§ 7 Sámediggeortnet - ođasmahttin

Áššegirjijt

- Dievasčoahkkínbeavdegirji 2015-02-17—19, § 11
 - Čoahkkínjođihangotti beavdegirji 2019-02-01, § 11
 - Čoahkkínjođihangotti beavdegirji 2019-04-26, § 11
 - Čoahkkínjođihangotti beavdegirji 2019-09-17, § 5
 - Čoahkkínjođihangotti beavdegirji 2019-11-06, § 12
 - Čoahkkínjođihangotti beavdegirji 2020-05-13, § 6
 - Čoahkkínjođihangotti beavdegirji 2020-06-29, § 3
 - Čoahkkínjođihangotti beavdegirji 2020-07-02, § 3
 - Čoahkkínjođihangotti beavdegirji 2020-08-31, § 10
 - Čoahkkínjođihangotti beavdegirji 2020-10-16, § 3
 - Čoahkkínjođihangotti beavdegirji 2020-10-29, § 11.1
 - Čoahkkínjođihangotti beavdegirji 2020-12-09, § 3
 - Čoahkkínjođihangotti beavdegirji 2021-01-15, § 3
- ./.
- Evttohus

Áššegiedahallit: Paulus Kuoljok, Peter Engström

Čoahkkínjođihangoddi mearridii ođđajagimánu 15 b 2021, § 3

- ./.
- ahte ovddida ođasmahttojuvvon Sámediggeortnetevttohusa stivrii,
 - ahte evttoha stivrra evttohit dievasčoahkkima dohkkehit ođasmahttojuvvon Sámediggeortnega evttohusa.

Paragráfa dárkkistuovo dakkaviđe

Stivra mearrida

- ahte ovddida ođasmahttojuvvon Sámediggeortnega evttohusa dievasčoahkkimii

Stivra evttoha Sámedikki mearridit

- ./.
- ahte dohkkehit ođasmahttojuvvon evttohusa Sámediggeortnegii.

Paragráfa dárkkistuovo dakkaviđe

§ 7 Sametingsordningen - revidering

Dokument

- Plenumsprotokoll 2015-02-17—19, § 11
 - Presidieprotokoll 2019-02-01, § 11
 - Presidieprotokoll 2019-04-26, § 11
 - Presidieprotokoll 2019-09-17, § 5
 - Presidieprotokoll 2019-11-06, § 12
 - Presidieprotokoll 2020-05-13, § 6
 - Presidieprotokoll 2020-06-29, § 3
 - Presidieprotokoll 2020-07-02, § 3
 - Presidieprotokoll 2020-08-31, § 10
 - Presidieprotokoll 2020-10-16, § 3
 - Presidieprotokoll 2020-10-29, § 11.1
 - Presidieprotokoll 2020-12-09, § 3
 - Presidieprotokoll 2021-01-15, § 3
- ./.
- Förslag

Föredragande: Paulus Kuoljok, Peter Engström

Presidiet beslutade den 15 januari 2021, § 3

- ./.
- att överlämna förslag till reviderad Sametingsordning till styrelsen,
 - att föreslå styrelsen föreslå plenum att anta förslaget till reviderad Sametingsordningen.

Paragrafen justeras omedelbart

Styrelsen beslutar

- att överlämna förslag till reviderad Sametingsordning till plenum

Styrelsen föreslår Sametinget besluta

- ./.
- att anta förslaget till reviderad Sametingsordning.

Paragrafen justeras omedelbart

PM

Datum
2020-12-10, 2021-01-27

Sametingets beteckning
Dnr

Sámediggi
Sámedigge
Sámedigge
Sámedigge

Sametingsordningen – revision 2017-2021

Presidiets förslag till ändringar.

Offentlighet

§ 4

<i>Nuvarande lydelse</i>	<i>Föreslagen lydelse</i>
Sametingets plenum är offentliga. Sametinget får dock besluta att överläggningen i ett visst ärende ska hållas inom stängda dörrar. Ersättarna får närvara vid sådan överläggning, även när de inte tjänstgör. Själva beslutsfattandet ska dock alltid ske offentligt.	Sametingets plenum är offentliga. Sametinget får dock besluta att överläggningen i ett visst ärende ska hållas inom stängda dörrar. Ersättarna får närvara vid sådan överläggning, även när de inte tjänstgör. Själva beslutsfattandet ska dock alltid ske offentligt. <i>Presidiets beredningssammanträden ska hållas inom stängda dörrar. Presidiet får dock besluta att ett beredningssammanträde, helt eller till viss del, ska vara offentligt.</i>

Det har förekommit oklarheter ifråga om offentligheten vid presidiets beredningsmöten. Till undvikande av detta införs därför en bestämmelse som tydligt uttalar att presidiets beredningsmöten ska hållas inom stängda dörrar. En motsvarande regel gäller t ex enligt 5 kap. 44 § kommunallagen (2017:725). Presidiets arbetsformer omfattas inte av de arbetsordningar som plenum beslutat om för Sametingets styrelse och nämnder. En reglering om vad som gäller i fråga om offentlighet vid presidiets möten bör därför särskilt anges i sametingsordningen.

Genom att stadga att presidiet själv får bestämma att hela eller en del av sammanträdet får vara offentligt ges presidiet ett handlingsutrymme i de fall det skulle kunna uppkomma en situation där offentlighet önskas.

Adress
Sametinget
Box 90
981 22 KIRUNA

Telefon
0980-780 30
Telefax
0980-780 31

E-post
kansli@sametinget.se
Hemsida
www.sametinget.se

Kallelse och handlingar

§ 13

<i>Nuvarande lydelse</i>	<i>Föreslagen lydelse</i>
Ordföranden utfärdar kallelse.	Ordföranden utfärdar kallelse. <i>Varje ledamot och ersättare ska kallas till sammanträde. Ordföranden och vice ordföranden i Sametingets nämnder och i Sametingets ungdomsråd ska erhålla kallelse för kännedom.</i>

Bestämmelsen anger att ordföranden utfärdar kallelse. Sametingsordningen reglerar dock inte tydligt vem som ska kallas. Efter att plenum bifallit motion 511 ska ordföranden och vice ordföranden i Sametingets ungdomsråd erhålla kallelse för kännedom. Det föreslås därför att detta införs i sametingsordningen. Förslaget innebär att även ordförande och vice ordförande i Sametingets nämnder ska erhålla kallelse för kännedom. Samtidigt införs en tydlig bestämmelse att samtliga ledamöter och ersättare ska erhålla kallelse (jfr 5 kap. 15 § kommunallagen).

§ 14

<i>Nuvarande lydelse</i>	<i>Föreslagen lydelse</i>
Kallelse ska vara skriftlig och ange tid och plats för plenumet samt de ärenden som ska behandlas.	Kallelse ska vara skriftlig och ange tid och plats för plenumet samt de ärenden som ska behandlas. <i>Ordföranden får bestämma att en kallelse skickas med e-post.</i>

Enligt bestämmelsen anges att en kallelse ska vara skriftlig och ange tid och plats för plenum samt de ärenden som ska behandlas.

Sametinget har inom flera verksamheter påbörjat arbetet med att ställa om till och använda digitala ärendehanteringssystem inom den folkvalda delen. Sametingets styrelse och presidiet har gjort så under ett till två år och nämnderna är successivt på väg in i den processen. På sikt kommer även plenum att använda sig av ett digitalt ärendehanteringssystem. För att möjliggöra den övergången behöver sametingsordningen justeras i vissa delar. Därför föreslås ett tillägg av en andra mening i § 14 som anger att ordföranden får bestämma att en kallelse får skickas med e-post.

§ 15

<i>Nuvarande lydelse</i>	<i>Föreslagen lydelse</i>
Kallelse och handlingar ska sändas ut senast två veckor före plenum.	Kallelse och handlingar ska sändas ut senast två veckor före plenum. <i>Ordföranden får bestämma att handlingarna, inom samma tidsfrist, istället hålls tillgängliga för nedladdning. En ledamot eller ersättare har dock alltid rätt att erhålla kallelse och handlingar i pappersform.</i>

Enligt bestämmelsen ska kallelse och handlingar sändas ut senast två veckor före plenum. Som nämnts ovan (§ 14) pågår ett arbete för att i framtiden använda sig av ett digitalt ärendehanteringssystem i plenum. Den nuvarande beskrivningen av hur handlingar ska nå ledamöterna tillåter inte att handlingarna tillhandahålls digitalt. Sametingsordningen behöver därför justeras för att fungera såväl enligt den nuvarande ordningen där handlingarna tillhandahålls i pappersform som till den dagen så handlingarna istället tillhandahålls i digital form.

Därför föreslås ett tillägg som ger presidiets ordförande rätt att bestämma att handlingarna till ett plenum istället för i pappersform tillhandahålls digitalt. Samma tidsfrist inför plenum ska gälla som i nuvarande ordning, det vill säga, senast två veckor före plenum.

Det får antas att ledamöter och ersättare kommer att använda sig av det digitala ärendehanteringssystemet men det bedöms rimligt att ta höjd för oförutsedda eller andra omständigheter som kan vålla ledamöten eller ersättaren problem att utföra sitt arbete. Om en ledamot eller ersättare istället vill erhålla kallelse och handlingar i pappersform ska det finnas en rätt att få det. Därför införs även en sådan bestämmelse.

§ 17

<i>Nuvarande lydelse</i>	<i>Föreslagen lydelse</i>
Kallelse ska senast två veckor före plenum anslås på Sametingets anslagstavla.	Kallelse ska senast två veckor före plenum <i>tillkännages på Sametingets hemsida.</i>

Enligt den nu gällande ordningen anslås Sametinget kallelse till plenum på Sametingets anslagstavla på kansliet i Kiruna. Genom att anslå eller att tillkänna kallelser ges allmänheten – vilka har rätt att vara åhörare vid plenums sammanträden – möjlighet till insyn i Sametingets beslutsprocess. Inom kommuner och regioner tillkännages numera bland annat kallelser på digitala anslagstavlor. Inför ett plenum publiceras redan kallelse, dagordning och handlingar till plenum på Sametingets hemsida för information men publiceringen är inte presenterad såsom ett formellt anslag eller tillkännagivande. Det kan för Sametingets del finnas goda skäl att övergå till att formellt tillkänna kallelser på Sametingets hemsida istället för på en fysisk anslagstavla som bara är tillgänglig för en begränsad del av allmänheten. Därför föreslås att tillkännagivandet av kallelse till plenum istället ska ske på Sametingets hemsida.

Sammanträde per distans

§ 18 a – alternativt som § 9 a eller § 12 a men alltid med egen rubrik just ovan

Nuvarande lydelse	Föreslagen lydelse
	<p><i>Sametingets presidium får, efter samråd med Sametingets styrelse och partiföreträdarna, besluta att Sametingets plenum håller sammanträde per distans. Deltagande ska i sådant fall ske genom ljud- och bildöverföring i realtid och på ett sådant sätt att ledamöterna kan se och höra varandra och delta på lika villkor.</i></p> <p><i>Inom ramen för vad som anges i första stycket får presidiet bestämma de närmare praktiska föreskrifter som behövs för att plenum ska kunna genomföras per distans.</i></p>

Sametingsordningen saknar regler om att hålla plenum per distans. Coronapandemin och åtgärder för att förhindra spridningen av covid-19 har ställt frågan till sin yttersta spets. Det finns under hösten 2021 inga säkra indikationer på att pandemin och restriktionerna till följd av denna är övergående på kort sikt. Det kan heller inte uteslutas att det i framtiden kan uppkomma andra orsaker till varför Sametinget behöver sammanträda utan att ledamöterna träffas fysiskt i samma lokal. Sametingsordningen behöver därför reglera under vilka förutsättningar ett plenum kan hållas per distans. Den nya regleringen tar inte sikte på att möjliggöra för enskilda ledamöter att delta per distans i ett plenumsmöte där andra ledamöter sammanträder i den ordinarie ordningen. Regleringen syftar till att reglera ett plenum där samtliga ledamöter deltar per distans. Som en minsta gemensamma nämnare i fråga om ledamöternas deltagande anges med förebild från kommunallagen att ett deltagande i sådant fall ska ske genom *ljud- och bildöverföring i realtid på ett sådant sätt att ledamöterna kan se och höra varandra och delta på lika villkor.*

Av praktiska skäl bör presidiet ha mandat att bestämma de praktiska föreskrifter som behövs, t e x var presidiet sitter under ett sådant möte, var sådana ledamöter som behöver teknisk hjälp eller utrustning kan få det och vilken övrig teknisk utrustning som ska tillhandahållas eller användas av ledamöterna mm.

Närvarorätt/yttranderätt

§ 35

<i>Nuvarande lydelse</i>	<i>Föreslagen lydelse</i>
Ersättare, som ej tjänstgör för frånvarande ledamot, har närvarorätt men ej yttranderätt och beslutsrätt.	<p>Ersättare, som ej tjänstgör för frånvarande ledamot, har närvarorätt men ej yttranderätt och beslutsrätt.</p> <p><i>Ordföranden och vice ordföranden i en nämnd har rätt att delta i plenums överläggningar när verksamhet inom den egna nämnden behandlas i plenum. Sådan förtroendevald får framställa förslag men inte delta i besluten.</i></p> <p><i>Ordföranden och vice ordföranden i en nämnd och Sametingets anställda är skyldiga att lämna upplysningar vid plenums sammanträden, om plenum begär det och det inte finns något hinder mot det på grund av sekretess.</i></p>

Sametinget har under de senaste sju åren inrättat flera nya nämnder. Det har utvecklats en praxis – eller i vart fall en strävan – att ordförande eller viceordförandefunktionerna i nämnder också ska vara representerade i styrelsen. Vissa av nämndernas ordförande är i dag också ledamöter i Sametingets styrelse eller ledamöter av Sametingets plenum. I sådana fall råder inte några hinder för dessa att delta i överläggningarna i plenum när plenum behandlar just den nämndens verksamhet. Enligt sametingsordningen krävs dock inte att den som väljs till ledamot i en nämnd samtidigt är ledamot av Sametingets plenum. Därför finns det och kan också fortsättningsvis komma att finnas situationer där ordföranden eller vice ordföranden i en nämnd inte kan delta i plenums överläggningar.

Med utgångspunkt från att arbetet i Sametingets plenum ska vara enkelt och att förutsättningarna för ett bra arbete ska vara goda bör det finnas en möjlighet för de som har stor inblick i den fråga som plenum behandlar också kan redogöra för den inför plenum. Det bör kunna ske utan att plenumförhandlingarna ajourneras och att sådan information lämnas i annan särskild ordning.

Därför föreslås en bestämmelse som möjliggör för en ordförande eller vice ordförande i en nämnd att delta i plenums överläggningar när verksamheten inom den egna nämnden behandlas i plenum. Med *rätt att delta i plenums överläggningar* avses att delta i debatten och att kunna lämna förslag till beslut, men inte att delta i beslutsfattandet. Det sistnämnda är alltid förbehållet de ledamöter och ersättare som tjänstgör i det aktuella ärendet.

Det kan också uppkomma situationer där plenums ledamöter vill kunna påkalla att även andra än plenums ledamöter lämnar upplysningar under överläggningarna. Till skillnad från vad som ovan beskrivits, dvs en rätt för en ordförande och vice ordförande i en nämnd att delta i överläggningarna, avses nu alltså en skyldighet att lämna upplysningar om fullmäktige begär det. Inom kommunala fullmäktigen föreligger enligt kommunallagen en sådan skyldighet som omfattar inte bara ordföranden och vice ordföranden i en nämnd, utan även revisorerna och de anställda i kommunen. För att så ska kunna ske krävs alltså att plenum beslutar om det särskilt. Sametingets ordförande ska alltså hänskjuta frågan till

församlingen när den uppkommer. Om det finns hinder på grund av sekretess ska upplysningar inte lämnas.

Eftersom det bedöms att även sådana upplysningar kan förenkla och förbättra arbetet i plenum föreslås att en sådan regel införs i sametingsordningen.

Övrig ordningsfråga

§ 51

<i>Nuvarande lydelse</i>	<i>Föreslagen lydelse</i>
Om ordföranden anser att det behövs, ska den ledamot som har framställt ett yrkande avge det skriftligt. Yrkandet ska läggas fram senast i anslutning till föredragningen.	Ett yrkande ska läggas fram senast innan överläggningen är avslutad. Om ordföranden anser att det behövs, ska den ledamot som har framställt ett yrkande avge det skriftligt.

Enligt den nuvarande lydelsen av bestämmelsen ska ett yrkande läggas fram i anslutning till föredragningen. Bestämmelsen ger sken av att yrkanden inte kan läggas fram under den överläggning och debatt som följer efter att ett ärende har föredragits. Utan att syfta till att förändra plenums praxis bör bestämmelsen istället ändras så att det tydligt framgår att ett yrkande ska läggas fram innan överläggningen är avslutad och ordföranden alltså konstaterar att debatten är avslutad och att plenum övergår till att fatta beslut. Bestämmelsen bör också göras mer lättläst genom att först stadga vad som gäller för yrkandet, och därefter stadga vad som gäller för skriftligheten.

Hur ärenden avgörs

§ 53

<i>Nuvarande lydelse</i>	<i>Föreslagen lydelse</i>
Ordföranden lägger fram förslag till beslut. Förslagen ska utformas så, att de kan besvaras med ja eller nej. Ordföranden redovisar därefter sin uppfattning om vad som har beslutats och befäster beslutet med ett klubbslag, om inte omröstning begärs.	Ordföranden lägger fram förslag till beslut. <i>Ett förslag till beslut ska utformas så att det kan besvaras med ja.</i> <i>Om det finns mer än ett förslag till beslut lägger ordföranden fram två förslag till beslut, ett huvudförslag och ett motförslag eller avslagsförslag, utformade så att de kan besvaras var för sig med ja. Om det finns flera motförslag ställs dessa mot varandra tills det bara finns ett motförslag till huvudförslaget.</i> Ordföranden redovisar därefter sin uppfattning om vad som har beslutats och befäster beslutet med ett klubbslag, om inte <i>votering</i> begärs. <i>Om votering begärs prövar ordföranden först beslutet genom handuppräknning. Om därefter rösträkning begärs prövas beslutet enligt vad som anges i § 63 (öppen omröstning), eller i förekommande fall enligt vad som anges i § 61 (sluten rösträkning).</i>

Den nuvarande stadgade ordningen anger inte hur ledamöterna ska besvara ordförandens fråga om ett förslag ska antas. Det föreslås därför att ordföranden ska utforma förslagen till

beslut så att dessa ska besvaras var för sig med *ja* (acklamation). I tillägg till detta bör också sametingsordningen ange hur ett huvudförslag ska ställas mot ett eller flera motförslag.

När ordföranden redovisat sin uppfattning om vad som har beslutats ska det befastas med ett klubbslag om inte votering begärs. I den nu gällande sametingsordningen används istället för *votering* begreppet *omröstning*. Det finns anledning att i sametingsordningen klargöra på ett tydligare sätt vad ordföranden å ena sidan och ledamöterna å andra sidan har för möjligheter respektive rättigheter i beslutsfattandet.

När *votering* begärs i anslutning till en acklamation innebär det att ordföranden ska pröva beslutet igen med handuppräckning. Det är ett snabbt instrument där ledamöterna alltså istället för att uttala *ja* räcker upp handen. Ordföranden kan då tämligen snabbt få en bild utfallet och återigen redovisa sin uppfattning innan ordföranden befäster det med ett klubbslag.

En ledamot har i normalfallet inte någon anledning att betvivla ordförandens bedömning av utfallet av en handuppräckning men kan ha andra skäl för att istället begära rösträkning. Det förfarandet är det som enligt nu rådande praxis bland ledamöterna benämns *votering* men som alltså är tvetydigt. Ett sådant skäl kan vara att ledamoten vill att det tydligare ska framgå hur ledamöterna har röstat. Om alltså *rösträkning* begärs efter att ordföranden redovisat sin uppfattning från *voteringen* (handuppräckningen) men innan denna befästs med klubbslag ska rösträkning genomföras efter upprop från listan med tjänstgörande ledamöter och ersättare.

Liksom tidigare ska rösträkning genomföras öppet utom i ärenden som avser val. Någon ändring i det slutna rösträkningsförfarandet föreslås inte.

§ 56

<i>Nuvarande lydelse</i>	<i>Föreslagen lydelse</i>
Yrkanden om bordläggning eller återremiss ska prövas före andra yrkanden.	Yrkanden om bordläggning eller återremiss ska prövas före andra yrkanden. <i>Sådan bordläggning som enligt § 54 ska ske om den begärs av minst en tredjedel av de närvarande ledamöterna ska prövas före ett yrkande om återremiss. I andra fall prövas ett yrkande om återremiss före ett yrkande om bordläggning.</i>

Enligt § 54 ska ett ärende bordläggas om det begärs av minst en tredjedel av de närvarande ledamöterna. Regeln får anses tillvarata en minoritets/oppositions intresse av att senarelägga ett beslut. Det förkommer att plenum under ett ärende har att ta ställning till såväl ett yrkande om återremiss som ett yrkande om bordläggning. Dessa yrkanden ska enligt denna paragraf prövas före andra yrkanden. I syfte att klarlägga i vilken ordning en ordförande ska låta plenum pröva återremiss och bordläggning föreslås en regel som anger att första gången bordläggningen begärs för ett ärende ska bordläggningen prövas först. Om det därefter – när ärendet ska behandlas igen av plenum – det yrkas om bordläggning eller det annars enligt § 54 krävs enkel majoritet för bordläggning, ska yrkandet om återremiss prövas före yrkandet om bordläggning.

§ 61 - § 64 och § 67

<i>Nuvarande lydelse</i>	<i>Föreslagen lydelse</i>
omröstning	rösträkning

Begreppet *omröstning* ersätts med *rösträkning*, se förklaring ovan § 53.

§ 65

<i>Nuvarande lydelse</i>	<i>Föreslagen lydelse</i>
Om det uppstår oenighet om resultatet av en öppen omröstning, ska en ny omröstning genomföras omedelbart.	Om det uppstår oenighet om resultatet av en votering eller en öppen rösträkning, ska en ny votering eller rösträkning genomföras omedelbart.

Begreppet *omröstning* ersätts med *votering* och *rösträkning*.

Ledamöternas initiativrätt

§ 70

<i>Nuvarande lydelse</i>	<i>Föreslagen lydelse</i>
En motion ska vara skriftlig och egenhändigt undertecknad av en eller flera ledamöter.	En motion ska vara skriftlig och egenhändigt undertecknad av en eller flera ledamöter. När plenum behandlar motionen som ett ärende får endast en ledamot som egenhändigt undertecknat motionen lämna ett tilläggsförslag till motionen.

Enligt bestämmelsen ska en motion vara egenhändigt undertecknad av en eller flera ledamöter. Sametingsordningen stadgar inte någon särskild ordning för hur arbetet med motionerna ska bedrivas och i vanliga fall är förslaget till beslut att motionen antingen ska bifallas eller avslås. Det förekommer emellertid fall där någon ledamot vill lämna ett tilläggsförslag till en motion som inlämnats av en annan ledamot. Frågor väcks då huruvida det ska vara möjligt eller inte och någon entydig praxis har inte utvecklats. Mot bakgrund av att en motion i sig utgör en väsentlig del av en enskild ledamots eller en grupp av ledamöters initiativrätt och att den rätten i sig måste värnas föreslås därför att det inte ska vara möjligt för andra ledamöter att väcka tilläggsförslag till sådana motioner.

I sametingsordningen föreslås därför en regel som stadgar att endast en ledamot som undertecknat en motion äger rätt att lämna tilläggsförslag när plenum behandlar motionen som ett ärende.

I vissa fall inlämnas motioner som uppges komma från ett parti eller en grupp av partier. Förslaget innebär att endast den som egenhändigt undertecknat motionen äger rätt att lämna ett tilläggsförslag till densamma.

§ 73

<i>Nuvarande lydelse</i>	<i>Föreslagen lydelse</i>
En ersättare får väcka en motion bara när ersättaren tjänstgör som ledamot vid ett plenum.	En ersättare får väcka en motion bara när ersättaren tjänstgör som ledamot vid ett plenum. <i>Att ersättaren inte tjänstgör som ledamot när plenum behandlar motionen som ett ärende hindrar inte att ordföranden, efter samråd med presidiet, beslutar att ärendet ska behandlas.</i>

När en ersättare tjänstgör som ledamot äger även ersättare rätt att väcka ett ärende genom motion. När motionen sedan är beredd och kommer upp som ett ärende på plenums sammanträde uppkommer fråga huruvida plenum ska behandla motionen om inte motionären är närvarande vid sammanträdet. En praxis har utvecklats att bordlägga ärendet om inte motionären har möjlighet att försvara den under sammanträdet. För att förhindra att sådana ärenden utsätts för en serie av bordläggningsbeslut föreslås en regel som ger ordföranden rätt att, efter samråd med presidiet, låta plenum behandla ärendet.

En sådan regel överensstämmer med § 25 som stadgar att ordföranden bestämmer, efter samråd med presidiet, när Sametinget ska behandla ett ärende. En sådan regel harmonierar också med § 41 som anger att en motion ska beredas så att Sametinget kan fatta beslut inom ett år från det att motionen väcktes.

§ 77

<i>Nuvarande lydelse</i>	<i>Föreslagen lydelse</i>
En interpellation ska ha ett bestämt innehåll och vara försedd med motivering. Den bör ställas endast i angelägenhet av större intresse.	En interpellation ska ha ett bestämt innehåll och vara försedd med motivering. Den bör ställas endast i angelägenhet av större intresse <i>för Sametinget.</i>

Enligt regeln bör en interpellation (och en fråga enligt § 86) ställas endast i en angelägenhet av större intresse. Det föreslås här ett förtydligande att angelägenheten ska vara kopplad till frågor som Sametinget behandlar, dvs en angelägenhet av större intresse *för Sametinget.*

§ 79

<i>Nuvarande lydelse</i>	<i>Föreslagen lydelse</i>
En interpellation och fråga får ställas till ordföranden i styrelsen eller annan nämnd, där ordföranden i nämnden är ordinarie ledamot i Sametingets plenum.	En interpellation och fråga får ställas till ordföranden i <i>presidiet</i> , i styrelsen eller i en annan nämnd.

En interpellation får enligt nuvarande reglering ställas till ordföranden i styrelsens eller en annan nämnd, där ordföranden i den nämnden är ordinarie ledamot i Sametingets plenum.

Därutöver har, trots det stadgade, interpellationer ställts till och besvarats av presidiets ordförande. Mot bakgrund av att ordföranden hanterar ett flertal frågor av betydelse för plenums verksamhet och till undvikande av att sådana frågor istället sipprar över och landar som ordningsfrågor under plenumsförhandlingarna föreslås att bestämmelse tillämpningsområde utökas till att omfatta även presidiets ordförande.

Mot bakgrund av de ändringar som föreslås i § 35, om de övriga nämndernas ordförandes och vice ordförandes rätt att delta i vissa överläggningar och skyldighet att yttra sig inför

plenium om plenium beslutat om det, är det rimligt att inte längre begränsa kretsen av nämnsordföranden till endast de som är ordinarie ledamöter i plenium.

Frågestund

§ 88

<i>Nuvarande lydelse</i>	<i>Föreslagen lydelse</i>
<p>Det samiska folket ska beredas tillfälle att ställa frågor vid följande plenium med Sametinget:</p> <p>a) när tinget behandlar årsredovisningen, b) när tinget behandlar budgeten, c) vid andra frågor enligt särskilt beslut av Sametinget.</p>	<p>Det samiska folket ska beredas tillfälle att ställa frågor vid följande plenium med Sametinget:</p> <p>a) när tinget behandlar årsredovisningen, b) när tinget behandlar budgeten, c) vid andra frågor enligt särskilt beslut av Sametinget.</p> <p><i>Den som är ledamot eller ersättare i Sametinget, i någon av sametingets nämnder eller har liknade uppdrag för Sametinget har inte rätt att ställa frågor under frågestunden.</i></p>

Frågan om vilken rätt ersättare i sametingets plenium har att ställa frågor under har aktualiserats och vid något tillfälle också ställts till sin spets. En motion (Motion 464) har också väckts i frågan, bl a med yrkandet att en ersättare som inte tjänstgör ska äga rätt att ställa frågor under frågestunden. Motionen har avslagits av plenium.

Det samiska folkets frågestund har sin motsvarighet i kommunallagen som allmänhetens frågestund i när fullmäktige behandlar årsredovisningen. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) påpekar att det kommuner som inför en frågestund för allmänheten bör föreskriva att någon överläggning inte får förekomma under frågestunden. Det kan inte – menar SKR – vara lämpligt att fullmäktiges ledamöter inleder debatten under allmänhetens frågestund eftersom det kan medföra att allmänheten kommer att delta i fullmäktiges överläggningar vilket alltså inte är meningen.

Som ett förtydligande till att sametingsordningen stadgar att det är det samiska folket såsom *allmänhet* som får ställa frågor under frågestunden bör det införas ett förtydligande som gör att institutet som sådant är förbehållet just *allmänheten* och inte de *folkvalda*. Syftet med frågestunden är inte att skapa ett utrymme till politisk debatt mellan de folkvalda. Därför föreslås ett tillägg i bestämmelsen som anger att den som är ledamot eller ersättare i Sametinget, någon av Sametingets nämnder eller har liknade uppdrag för Sametinget inte har rätt att ställa frågor under frågestunden.

Sametingets presidium

§ 103

Nuvarande lydelse	Föreslagen lydelse
Vid Sametingets första plenum efter ett sametingsval väljs bland ledamöterna en ordförande samt tre vice ordförande, som tillsammans utgör Sametingets presidium. Tiden för uppdragen är fram till första plenum efter kommande sametingsval.	Vid Sametingets första plenum efter ett sametingsval väljs bland ledamöterna en ordförande samt tre vice ordförande, som tillsammans utgör Sametingets presidium. Tiden för uppdragen <i>sträcker sig fram till den tidpunkt då ålderspresidenten enligt § 104 öppnar första plenum efter ett genomfört val till Sametinget.</i>

Förslaget till ändring förtydligar att presidieledamöternas uppdrag sträcker sig fram till den tidpunkt då ålderspresidenten öppnar plenum efter ett val till Sametinget.

Valberedning

§ 113

Nuvarande lydelse	Föreslagen lydelse
På det första plenumet med det nyvalda Sametinget väljer tinget en valberedning för mandatperioden. Valberedningen består av högst en ledamot per sådan grupp, parti eller liknande sammanslutning som erhållit mandat i sametingsvalet.	På det första plenumet med det nyvalda Sametinget väljer tinget en valberedning för mandatperioden. <i>Valberedningen består av högst en ledamot per sådan grupp, parti eller liknande sammanslutning som erhållit mandat i sametingsvalet. Till varje ledamot utser Sametinget samtidigt en ersättare.</i>

I sametingsordning anges nu att valberedningen ska bestå av högst sju ledamöter med ersättare. Den nuvarande regeln saknar ledning dels i fråga om hur dessa ledamöter ska utses, dels hur plenum ska förhålla sig till regeln när fler än sju partier vinner mandat i Sametinget. Valberedningen ska enligt § 107 väljas bland plenums ledamöter.

Den föreslås därför att regeln justeras på så sätt att den det framgår att varje grupp, parti eller liknande sammanslutning som erhållit mandat i sametingsvalet ska utse en ledamot och en ersättare till valberedningen. En ledamot och ersättare i valberedningen ska vara ledamot i plenum. Så kallade "enmandatspartier" har med denna tillämpning inte någon möjlighet att föreslå någon ersättare från det egna partiet. Det partiet kan då välja mellan att låta ersättarposten vara vakant, eller ingå samverkan med något annat parti och föreslå en ledamot från det partiet till ersättare.

Vid plenums öppnande för mandatperioden 2017 – 2021 valdes först en *tillfällig* valberedning bestående av 9 ledamöter (en från varje parti). Därefter, senare under förhandlingarna, valdes bland ledamöterna en valberedning bestående av sju ledamöter och sju ersättare, samtliga bland de ordinarie ledamöterna. Sametingsordningen innehåller inte några bestämmelser om en *tillfällig* valberedning.

§ 116

<i>Nuvarande lydelse</i>	<i>Föreslagen lydelse</i>
Vid val nämnder samt val av Sametingets presidium ska proportionellt valsätt (1992:339) tillämpas om minst en tredjedel av de närvarande ledamöterna så begär. Vid val av styrelse ska parlamentariskt valsätt tillämpas om majoriteten så begär.	<p>Vid val av <i>styrelse och övriga</i> nämnder ska proportionellt valsätt tillämpas om minst en tredjedel av de närvarande ledamöterna så begär.</p> <p>Vid val av <i>styrelse</i> ska proportionellt valsätt inte tillämpas om fler än hälften av Sametingets ledamöter stödjer ett annat val av <i>styrelse</i>.</p> <p>När proportionellt valsätt tillämpas ska platserna fördelas med hjälp av jämförelsetal utifrån mandat för parti eller tillkännagiven partisanverkan enligt vad som anges i 19 – 24 §§ lagen (1992:339) om proportionellt valsätt. Partierna och partisanverkan grupperna avgör själva vem som ska föreslås på de platser som tilldelas.</p>

§ 116 a Val av Sametingets presidium alternativ 1

<i>Nuvarande lydelse</i>	<i>Föreslagen lydelse</i>
	<p>De fyra av sådana grupper, partier eller liknande sammanslutningar som erhållit flest mandat i ett sametingsval nominerar var sin kandidat till Sametingets presidium. Vid lika mandattal avgörs frågan genom lottning.</p> <p>Först väljer Sametinget presidiets ordförande och därefter förste, andre och tredje vice ordförande.</p> <p>Om det bara finns en nominerad kandidat ska valet genomföras med acklamation.</p> <p>Om det finns fler än en nominerad kandidat är den vald som får mer än hälften av rösterna vid slutna omröstning enligt § 61. Om en sådan röstövervikt inte uppnås ska ett nytt val genomföras. Om inte heller då någon får mer än hälften av rösterna ska ett tredje val genomföras mellan de två som vid den andra omröstningen fick flest röster. Vid den tredje omröstningen är den vald som får de flesta rösterna.</p>

§ 116

Enligt sametingsordningen ska vid val av nämnder och Sametingets presidium proportionellt valsätt tillämpas om minst en tredjedel av de närvarande ledamöterna så begär. Vid val av styrelse ska parlamentariskt valsätt tillämpas om majoriteten så begär.

Det framgår nedan att det föreslås att presidiet inte ska kunna väljas med proportionellt valsätt.

En styrelse är också en nämnd. För att göra bestämmelsen mer lättförståelig skrivs ändå *styrelse* in så att det tydligt framgår att en tredjedel av de närvarande ledamöterna kan begära att proportionellt valsätt tillämpas vid val av styrelse och övriga nämnder. Denna

regel ska dock inte tillämpas om det för val av styrelse finns en majoritet bland ledamöterna som vill att valet av styrelse ska ske med parlamentariskt valsätt, dvs att en majoritet av ledamöterna tillsammans stödjer ett annat förslag till styrelse.

För att bättre beskriva det andra ledet i bestämmelsen – utan att förändra innebörden av bestämmelsen – föreslås att det tydligare framgår att den föregående regeln trots det inte ska tillämpas om fler än hälften av Sametingets ledamöter stödjer ett annat val av styrelse.

Bland annat till följd av de problem som uppenbarade sig under mandatperioden 2009 – 2013 i fråga om proportionella valsätt har det i sametingsordningen tidigare införts en regel att vid proportionellt valsätt ska lagen (1992:339) om proportionellt valsätt tillämpas. Den hänvisningen föranleder också vissa oklarheter då plenum och den utvecklade praxisen i plenum inte innebär att lagen i sin helhet ska tillämpas. Till exempel reglerar sametingsordningen själv när proportionellt valsätt ska tillämpas och den beskrivning av detta i lagen (som är en annan) har Sametinget inte praxis att tillämpa. För att tydliggöra att det är just platsfördelningen mellan partier eller grupper av partier som ska ske enligt lagen bör detta framgå tydligare av sametingsordningen, med en direkt hänvisning till 19 – 24 §§ i lagen. Partierna, eller de grupper av partier som bildat en samverkan, avgör själva vilka personer som ska föreslås till de platser som tilldelas. Det innebär inte att partierna eller samverkansgrupperna kan frångå det som sametingsordningen stadgar om valbarhet och som skiljer sig vid å ena sidan val av styrelse och presidium och å andra sidan vid val av nämnder (se sametingsordningen § 103, 107 och 108).

§ 116 a

Förslaget till ändring innebär att presidievalen inte kan förrättas genom proportionellt valsätt. Det kan som jämförelse nämnas att presidieval i kommun- och regionfullmäktigen sker genom majoritetsval och att SKR:s rekommendationer är att presidier inte tillsätts genom proportionellt valsätt. Något lagstöd enligt kommunallagen (2017:725) för proportionellt valsätt finns inte heller.

Istället för den nuvarande ordningen/praxisen föreslås därför i § 116 a att de största partierna ges rätt att nominera var sin kandidat till presidiet. Det bedöms rimligt att de partier som erhållit flest mandat också har möjlighet att nominera en av sina ledamöter till ett sådant uppdrag. Det är de tilldelade mandaten som respektive *grupp, parti eller liknande sammanslutning* i den betydelse som uttrycket har i sametingslagen som är avgörande i detta avseende. Det innebär att en samverkan, t ex mellan två eller flera partier, inte genererar ett högre antal mandat för att erhålla en rätt att nominera en kandidat till presidiet.

Vid val av Sametingets presidium leder Sametingets ålderspresident förhandlingarna. Om flera partier har lika många mandat får det avgöras via lottning vilket parti som får nominera en kandidat till presidiet. Eftersom mandatfördelningen sedan länge varit känd vid plenums öppnande får det antas att om lottning blir aktuellt har de grupper, partier eller liknande sammanslutningar som berörs av lottningen ändå förberett sig på att kunna nominera en kandidat. Det förfaringsätt som presidiet därefter väljs genom motsvarar det som Riksdagen tillämpar och som beskrivs i 3 kap 4 § riksdagsordningen. Om det bara finns en nominerad avgörs valet genom acklamation och om det finns flera nominerade avgörs valet genom slutna rösträkning.

Det föreslås inte någon särskild ordning för hur Sametingets ordförande ska nomineras annat än de generella reglerna. Det står således de grupper, partier eller liknande sammanslutningar som erhållit flest mandat i sametingsvalet fritt att själva träffa en överenskommelse om vilken ledamot som ska nomineras till Sametingets ordförande. Om någon sådan överenskommelse inte träffas avgörs det genom val enligt den föreslagna ordningen.

§ 116 a Val av Sametingets presidium alternativ 2

Nuvarande lydelse	Föreslagen lydelse
	<p><i>De fyra av sådana grupper, partier eller liknande sammanslutningar som erhållit flest mandat i ett sametingsval nominerar var sin kandidat till Sametingets presidium. Vid lika mandattal avgörs frågan genom lottning.</i></p> <p><i>Först väljer Sametinget presidiets ordförande och därefter förste, andre och tredje vice ordförande.</i></p> <p><i>Om det bara finns en nominerad kandidat ska valet genomföras med acklamation.</i></p> <p><i>Om det finns fler än en nominerad kandidat avgörs valet genom sluten omröstning enligt § 61. Den kandidat som får de flesta rösterna vid den slutna rösträkningen är vald.</i></p>

Förslaget till § 116 a alternativ 2 skiljer sig från alternativ 1 på så sätt att den innehåller ett mer förenklat valsätt efter förebild från SKR:s rekommendationer.

Om det bara finns en nominerad kandidat avgörs valet genom acklamation och om det finns flera nominerade kandidater avgörs valet genom sluten rösträkning. För att bli vald räcker det med relativ majoritet, det vill säga att den kandidat som fått flest röster är den kandidat som är vald. Någon ny rösträkning mellan de två kandidater som fått flest röster ska inte genomföras.

Återkallande av uppdrag

§ 117

Nuvarande lydelse	Föreslagen lydelse
<p>Sametinget får återkalla uppdragen för förtroendevalda i styrelsen eller i en nämnd när den politiska majoriteten i styrelsen eller nämnden inte längre är densamma som i Sametinget. Sametinget får återkalla vice ordförandes uppdrag.</p>	<p>Sametinget får återkalla uppdragen för förtroendevalda i styrelsen eller i en nämnd när den politiska majoriteten i styrelsen eller nämnden inte längre är densamma som i Sametinget. Sametinget får återkalla vice ordförandes uppdrag.</p> <p><i>En begäran om återkallelse av uppdrag ska prövas omedelbart.</i></p>

Sametinget hade under åren 1997–2001 en majoritetsstyrelse som saknade stöd i plenum. Detta förhållande lamslog samarbetet mellan plenum och styrelsen. Sametingslagen saknade bestämmelser om misstroendeförklaring och nyval. Det var därför inte möjligt för plenum att

avsätta styrelsen i förtid. Efter förebild från vid tiden gällande kommunallag infördes i sametingslagen en bestämmelse om att fullmäktige får återkalla uppdragen i en nämnd när den politiska majoriteten i nämnden inte längre är densamma som i fullmäktige. Den bestämmelsen har också införts i sametingsordningen. Regeringens överväganden om bestämmelsen framgår av proposition 2005/06:86 Ett ökat samiskt inflytande. Det förtjänar att understrykas att regeln enligt kommunallagen inte är avsedd att tillämpas på enskilda ledamöter utan avser hela styrelsen eller nämnden. Det går inte utläsa av förarbetena att avsikten skulle vara någon annan för den motsvarande regeln som gäller för Sametinget.

Ett förändrat majoritetsförhållande mellan plenum å ena sidan och styrelsen eller nämnden å andra sidan kan uppkomma såväl om styrelsen eller nämnden valts parlamentariskt som om den valts med ett proportionellt valsätt.

I kommunallagen regleras även tre andra situationer där fullmäktige kan återkalla uppdragen. Dessa är vid förändring av nämndsorganisationen, vid nekad ansvarsfrihet och vid dom mot ledamot avseende brott med viss nivå i straffskalan. Dessa tre situationer saknar reglering i nuvarande sametingsordning och i vart fall den först och sistnämnda situationen kan inträffa även i Sametinget.

Det ligger i sakens natur att när det väl framgår att styrelsen eller en annan nämnd saknar stöd i plenum på grund av att majoriteten i plenum förändrats ska en sådan fråga prövas utan fördröjning om någon företrädare för majoriteten framställt en sådan begäran under plenumsförhandlingarna. Att plenum får förrätta val utan föregående beredning framgår av § 42 sametingsordningen.

För att förtydliga tillämpningen av § 117 föreslås ett nytt andra stycke som uttalar att en begäran om återkallelse ska prövas av plenum omedelbart. Om alltså en sådan begäran framställs under förhandlingarna ska den frågan prövas före alla de andra ärendena som föreligger för plenum. Det kan förstås också tänkas att frågan aktualiseras genom en begäran om ett extra plenum. Under sådana förhållanden utgör återkallelsefrågan ett ärende på dagordningen för extra plenum.

Vad som sagts ovan gäller också om återkallelsen gäller Sametingets vice ordföranden.

Sámediggi
Sámedigge
Saemiedigkie
Sametinget

Sametings- ordningen

Gäller från

2015

[Sametingsordningen reglerar arbetet i det folkvalda samiska parlamentet. Den innehåller regler som Sametingets presidium och plenumsledamöter har att förhålla sig till inför, under och efter sammanträdet och vid val av presidium, styrelse, nämnder och utskott. Antagen av plenum 2014-09-30—10-02, § 39 och 2015-02-17—19, § 11]

[Regler
för arbetet
i plenum]

Inledande bestämmelser

§ 1 Sametinget är ett folkvalt samiskt parlament. Arbetet i Sametingets plenum regleras av Sametingsordningen.

§ 2 Sametingsordningen kan ändras på två på varandra följande plenum med minst 2/3 majoritet.

§ 3 Sametingsordningen ska fastställas av Sametinget i plenum. Separata arbetsordningar ska finnas för Sametingets övriga organ.

Sametingets offentlighet

§ 4 Sametingets plenum är offentliga. Sametinget får dock besluta att överläggningen i ett visst ärende ska hållas inom stängda dörrar. Ersättarna får närvara vid sådan överläggning, även när de inte tjänstgör. Själva beslutsfattandet ska dock alltid ske offentligt.

Sametingets språk

§ 5 Sametingets språk är samiska och svenska. Vid Sametingets plenum ska tolkning förekomma.

Tid och plats för sammanträde

§ 6 Sametinget fastställer vid det andra plenumet för en ny mandatperiod sammanträdesplan för mandatperioden samt för året då sametingsval hålls. Sametinget ska hålla minst tre plenum under varje kalenderår.

§ 7 Ordföranden får, efter samråd inom presidiet och med styrelsen, bestämma annan tid och plats för visst plenum när det föreligger särskilda skäl för det.

§ 8 Ordföranden får, efter samråd inom presidiet och med styrelsen, undantagsvis ställa in ett plenum, när det föreligger särskilda skäl för det.

§ 9 Inställelse av eller ändring av tid och plats för ett plenum meddelas skriftligt till ledamöterna. Allmänheten informeras särskilt.

Extra plenum

§ 10 Extra plenum ska hållas, om styrelsen eller minst en tredjedel av Sametingets ledamöter begär det eller om ordföranden anser att det behövs.

§ 11 En begäran om extra plenum ska göras skriftligen hos ordföranden och ska innehålla uppgift om det eller de ärenden som önskas bli behandlade.

§ 12 Ordföranden bestämmer, efter samråd inom presidiet och med styrelsen, tid och plats för det extra plenumet.

Kallelse till sammanträde

§ 13 Ordföranden utfärdar kallelse.

§ 14 Kallelse ska vara skriftlig och ange tid och plats för plenumet samt de ärenden som ska behandlas.

§ 15 Kallelse och handlingar ska sändas ut senast två veckor före plenum.

§ 16 Kallelse till ersättare ska särskilt ange om den gäller tjänstgöring för ledamot som anmält förhinder eller utgör kallelse enbart för kännedom.

§ 17 Kallelse ska senast två veckor före plenum anslås på Sametingets anslagstavla.

§ 18 Uppgift om tid och plats ska före plenum informeras för allmänheten i de media som presidiet anser lämpligt.

Hinder för tjänstgöring

Ersättares tjänstgöring

§ 19 En ledamot som är förhindrad att delta i ett helt plenum eller i del av ett plenum, ska snarast anmäla förhinder till sametingskansliet. Kansliet inkallar därefter den ersättare som står i tur att tjänstgöra. För sådan kallelse gäller inget tidskrav. Om tiden medger det, ska ersättaren dock kallas skriftligen.

§ 20 Om en ledamot utan föregående anmälan uteblir från ett plenum eller får förhinder att vidare delta i ett pågående plenum, kallar ordföranden in den ersättare som är tillgänglig i följsamhet med valresultatet.

§ 21 En ledamot som inställer sig under ett pågående plenum eller till fortsatt plenum har rätt att tjänstgöra, även om en ersättare trätt in i ledamotens ställe.

§ 22 En ersättare som börjar tjänstgöra har alltid företräde framför annan ersättare oberoende av turordningen.

§ 23 En ersättare som avbryter tjänstgöringen på grund av jäv i ett ärende, får åter tjänstgöra, sedan ärendet handlagts.

§ 24 Ordföranden bestämmer när en ledamot eller en ersättare ska träda in och tjänstgöra under pågående plenum. Endast om det föreligger särskilda skäl, bör sådant inträde ske under pågående handläggning av ett ärende.

Ärenden och handlingar

Turordning vid handläggningen

§ 25 Ordföranden bestämmer, efter samråd med presidiet, när Sametinget ska behandla ett ärende.

§ 26 Styrelsens och övriga nämnders förslag till beslut eller yttranden i de ärenden som tagits in i kallelsen ska tillställas varje ledamot och ersättare före plenumet.

§ 27 Ordföranden bestämmer vilka handlingar som i övrigt ska tillställas ledamöter och ersättare före plenumet.

§ 28 Handlingar i varje ärende ska finnas tillgängliga för allmänheten i plenumslokalen under plenumet.

§ 29 Interpellationer och frågor ska tillställas ledamöter och ersättare före det plenum vid vilket de avses bli ställda.

§ 30 Plenum behandlar ärendena i den turordning som de tagits upp i kallelsen.

§ 31 Plenum kan dock besluta om ändrad turordning för ett eller flera ärenden.

§ 32 Ordföranden bestämmer, när under ett plenum ett ärende ska behandlas som inte finns med i kallelsen.

§ 33 Sametinget får besluta att avbryta handläggningen av ett ärende under ett plenum för att återuppta det senare under plenumet.

Allmänpolitisk debatt

§ 34 Ordföranden ska efter samråd med presidiet bestämma tid för allmänpolitisk debatt. Regler och principer för den allmänpolitiska debatten utformas av presidiet.

Närvarorätt/yttranderätt

§ 35 Ersättare, som ej tjänstgör för frånvarande ledamot, har närvarorätt men ej yttranderätt och beslutsrätt.

Ärenden i Sametinget

§ 36 Ärenden i Sametinget får väckas av

- a) styrelsen,
- b) en nämnd,
- c) en ledamot eller flera ledamöter genom motion.

§ 37 Innan ett ärende avgörs av Sametinget, ska det ha beretts av styrelsen eller av en nämnd, vars verksamhetsområde ärendet berör. Styrelsen ska dock alltid yttra sig i ett ärende som beretts av en annan nämnd.

§ 38 Om Sametinget inte beslutar någonting annat, avgör styrelsen hur de ärenden som Sametinget ska behandla ska remitteras.

§ 39 Styrelsen får uppdra åt en förtroendevald eller tjänsteman att besluta om remiss av sådana ärenden.

§ 40 Ett brådskande ärende får avgöras, trots att ärendet inte har beretts, om samtliga närvarande ledamöter är ense om beslutet.

§ 41 En motion ska beredas så, att Sametinget kan fatta beslut inom ett år från det att motionen väcktes.

§ 42 Sametinget får förrätta val utan föregående beredning. Ärende om avsägelse från förtroendeuppdrag behöver inte beredas.

Upprop

§ 43 En uppropslista som utvisar de ledamöter och ersättare som tjänstgör ska finnas tillgänglig under hela plenumet.

§ 44 Vid öppnandet av ett plenum låter ordföranden förrätta upprop enligt uppropslista.

§ 45 Upprop förrättas också i början av varje ny plenumsdag, vid fortsatt plenum och när ordföranden anser att det behövs.

Talarordning och övriga ordningsfrågor

§ 46 Ordföranden fördelar ordet i den ordning ledamöterna anmält sig. Ordföranden får bestämma, efter samråd inom presidiet, begränsning av tillgänglig tid för dels varje ärende och dels för antalet inlägg från ledamöterna.

Därvid får skillnad göras mellan olika kategorier såsom föredragande, partiledare alternativt företrädare för parti. Envar som begär ordet får tala i minst fyra minuter minst en gång.

§ 47 Ledamot har också rätt till ett kort inlägg till ett genmäle med anledning av vad en talare anfört. Inlägget görs omedelbart efter den talare som har ordet, då begäran om att få göra inlägget framställts. Ordföranden avgör om det föreligger replikrätt eller ej.

§ 48 Om någon i sitt yttrande avlägsnar sig från ämnet och inte efter tillsägelse från ordföranden rättar sig, får ordföranden ta ifrån ledamoten ordet. I övrigt får ingen avbryta en talare under anförandet.

§ 49 Ordföranden kan utvisa den som uppträder störande och ej rättar sig efter tillsägelse.

§ 50 Uppstår oordning, som ordföranden ej kan avstyra, får ordföranden upplösa plenumet.

§ 51 Om ordföranden anser att det behövs, ska den ledamot som har framställt ett yrkande avge det skriftligt. Yrkandet ska läggas fram senast i anslutning till föredragningen.

Hur ärenden avgörs

§ 52 När överläggningen är avslutad, går ordföranden igenom de yrkanden, som framställts och kontrollerar att de har uppfattats rätt. Därefter får inte något yrkande ändras eller återtas, om inte Sametinget beslutar medge det enhälligt.

§ 53 Ordföranden lägger fram förslag till beslut. Förslagen ska utformas så, att de kan besvaras med ja eller nej. Ordföranden redovisar därefter sin uppfattning om vad som har beslutats och befäster beslutet med ett klubbslag, om inte omröstning begärs.

§ 54 Ett ärende ska bordläggas, om det begärs av minst en tredjedel av de närvarande ledamöterna. För bordläggning i fråga om val eller tidigare bordlagt ärende krävs dock enkel majoritet. Ett ärende ska återremitteras om Sametinget med minst enkel majoritet så beslutar.

§ 55 Ett bordlagt ärende ska behandlas på Sametingets nästa plenum, om Sametinget inte med minst enkel majoritet beslutar något annat.

§ 56 Yrkanden om bordläggning eller återremiss ska prövas före andra yrkanden.

§ 57 Ledamot som deltagit i beslutet i ett ärende får reservera sig mot beslutet. Reservationen ska anmälas innan plenumet avslutas. Om skriftlig reservation avges, måste den föreligga senast vid tidpunkten för protokollets justering.

§ 58 Ledamot som deltagit i beslutet i ett ärende kan få särskilt yttrande som bilaga till protokollet, om Sametinget så beslutar.

§ 59 Ledamot som vill avstå från att delta i ett beslut, ska anmäla detta till ordföranden, innan debatten är avslutad. Den som inte gjort sådan anmälan anses ha deltagit i beslutet, om Sametinget fattar det med acklamation.

§ 60 Ordföranden är dock alltid skyldig att rösta, när det behövs för att ärendet ska kunna avgöras.

§ 61 Om omröstning begärs, ska den ske öppet utom i ärenden som avser val.

§ 62 När omröstning genomförs, biträds ordföranden av de två ledamöter som utsetts att justera protokollet.

§ 63 Omröstningarna genomförs så, att ledamöterna avger sina röster efter upprop. Uppropet sker efter uppopslistan. Ordföranden avger alltid sin röst sist.

§ 64 Sedan omröstningen avslutats, befäster ordföranden detta med ett klubbslag. Därefter får inte någon avge sin röst. Inte heller får någon ändra eller återta en avgiven röst efter klubbslaget.

§ 65 Om det uppstår oenighet om resultatet av en öppen omröstning, ska en ny omröstning genomföras omedelbart.

§ 66 Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst. I ärenden som avser val fattas dock beslutet genom lottning.

§ 67 En valsedel som avlämnas vid slutna omröstning ska uppta så många namn som valet avser samt vara omärkt, enkel och sluten. En valsedel är ogiltig, om den upptar

- a) namn på någon som inte är valbar,
- b) flera eller färre namn än det antal personer som ska väljas,
- c) ett namn som inte klart utvisar vem som avses.

§ 68 Ordföranden ska vägra att lägga fram förslag till beslut, om förslaget innebär att ett nytt ärende väcks.

Förlängning av sammanträde och fortsatt sammanträde

§ 69 Om Sametinget inte hinner slutföra ett plenum på den utsatta plenumsdagen, kan Sametinget besluta att förlänga tiden för plenumet om särskilda skäl föreligger.

Ledamöternas initiativrätt

Motioner

§ 70 En motion ska vara skriftlig och egenhändigt undertecknad av en eller flera ledamöter.

§ 71 Ämnen av olika slag får inte upptas i samma motion.

§ 72 En motion väcks genom att den ges in till sametingskansliet. Den kan också lämnas vid Sametingets plenum.

§ 73 En ersättare får väcka en motion bara när ersättaren tjänstgör som ledamot vid ett plenum.

§ 74 Motioner ska anmälas vid plenum.

§ 75 Styrelsen ska på Sametingets sista plenum under verksamhetsåret redovisa de motioner vilkas beredning då ännu ej slutförts.

Interpellationer och frågor

§ 76 Interpellationer ska avse ämnen inom Sametingets verksamhets- och ansvarsområde. De får dock inte avse ärenden som rör myndighetsutövning mot någon enskild.

§ 77 En interpellation ska ha ett bestämt innehåll och vara försedd med motivering. Den bör ställas endast i angelägenhet av större intresse.

§ 78 Sametingets ordförande beslutar efter samråd med presidiet om en interpellation och fråga får ställas.

§ 79 En interpellation och fråga får ställas till ordföranden i styrelsen eller annan nämnd, där ordföranden i nämnden är ordinarie ledamot i Sametingets plenum.

§ 80 En interpellation ska vara skriftlig och egenhändigt undertecknad av en ledamot. Den ska ges in till sametingskansliet senast fyra veckor före det plenum vid vilket ledamoten avser att ställa den.

§ 81 En interpellation ska besvaras senast under det plenum som följer närmast efter det då interpellationen ställdes.

§ 82 Ett svar på en interpellation ska vara skriftlig.

§ 83 Den ledamot som ställt interpellationen ska få del av svaret senast fjorton dagar före det plenum, då svaret ska lämnas.

§ 84 En fråga ska ha ett bestämt innehåll. Den får vara försedd med en kort inledande förklaring.

§ 85 En fråga ska vara skriftlig och egenhändigt undertecknad av en ledamot. Den ska ges in till sametingskansliet senast fyra veckor före det plenum vid vilken ledamoten avser att ställa den.

§ 86 Vad som ovan sägs om interpellation gäller i tillämpliga delar också på fråga. Svar på fråga behöver dock inte vara skriftlig.

§ 87 När en fråga besvaras, får bara den som ställer frågan och den som svarar delta i överläggningen.

Frågestund

§ 88 Det samiska folket ska beredas tillfälle att ställa frågor vid följande plenum med Sametinget:

- a) när tinget behandlar årsredovisningen,
- b) när tinget behandlar budgeten,
- c) vid andra frågor enligt särskilt beslut av Sametinget.

§ 89 I kungörelsen om dessa plenum ska anges, att frågestund ska förekomma.

§ 90 Under frågestunden får någon överläggning inte förekomma.

§ 91 Ordföranden bestämmer, efter samråd inom presidiet, hur lång tid frågestunden får ta och hur den ska genomföras.

Beslutsförhet

§ 92 Sametinget får handlägga ett ärende bara om mer än hälften av ledamöterna är närvarande.

Protokollets utformning

§ 93 Vid Sametingets sammanträden ska föras protokoll. Det sker på ordförandens ansvar.

§ 94 Protokollet ska redovisa vilka ledamöter och ersättare som tjänstgjort och vilka ärenden som Sametinget handlagt.

§ 95 Protokollet ska för varje ärende redovisa:

- a) vilka förslag och yttranden som lagts fram och inte tagits tillbaka,
- b) i vilken ordning som ordföranden lagt fram förslag till beslut (proportionsordningen),
- c) genomförda omröstningar och hur de utfallit,
- d) vilka beslut som fattats,
- e) vilka ledamöter som deltagit i besluten och hur de röstat vid öppna omröstningar,
- f) vilka reservationer som anmälts mot besluten och vilka särskilda yttranden Sametinget godkänt som bilagor.

§ 96 I protokollet ska anges vilka interpellationer och frågor som ställts och vilka interpellationer och frågor som besvarats.

§ 97 Ett protokoll ska justeras senast fjorton dagar efter plenum på det sätt som Sametinget bestämt.

§ 98 Protokollet justeras av ordföranden och minst två ledamöter.

§ 99 Om två eller flera ledamöter fungerat som ordförande under ett plenum, justerar varje ordförande de paragrafer i protokollet som redovisar de delar av besluten som ordföranden lett av beslutsfattandet.

§ 100 Sametinget får besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen ska redovisas skriftligt, innan Sametinget justerar den.

§ 101 Senast två veckor efter ett plenum, ska det justerade protokollet tillkännages på sametingskansliets anslagstavla. Tillkännagivandet ska finnas anslaget under tre veckor.

§ 102 Bevis om anslagsdagen ska antecknas på protokollet eller utfärdas särskilt.

Sametingets presidium

§ 103 Vid Sametingets första plenum efter ett sametingsval väljs bland ledamöterna en ordförande samt tre vice ordförande, som tillsammans utgör Sametingets presidium. Tiden för uppdragen är fram till första plenum efter kommande sametingsval.

§ 104 Tills presidievalen har förrättats, tjänstgör den som varit ledamot av Sametinget längst tid (ålderspresidenten). Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid som ledamot, ska den till levnadsåren äldste av dem vara ålderspresident.

§ 105 Om ordföranden eller någon av vice ordförandena avgår som ledamot eller från sin presidiepost, ska Sametinget snarast välja en ny ledamot för uppdraget.

§ 106 Om samtliga i presidiet är förhindrade att tjänstgöra, fullgör ålderspresidenten ordförandens uppgifter till dess Sametinget utsett tillfällig ordförande.

Valbarhet i styrelse och nämnder

§ 107 Styrelse och valberedning ska väljas bland Sametingets ledamöter.

§ 108 Ledamöter i övriga nämnder ska vara valbara.

Utskotten

§ 109 Sametinget tillsätter inom sig för varje valperiod sakutskott. Utskotten tillsätts senast vid Sametingets andra plenum vid ny valperiod.

Utskottens ledamöter

§ 110 Varje utskott ska bestå av lägst tre ledamöter och tillsättas proportionellt.

Ärendefördelning mellan utskotten

§ 111 Sakutskotten bereder ärenden inom sitt ansvarsområde. Sametingets styrelse föreskriver efter vilka grunder övriga ärenden ska fördelas mellan utskotten.

Utskottssammanträden

§ 112 Ett utskott sammanträder när plenumsarbetet kräver det. Ett utskott ska sammanträda bakom stängda dörrar. Utskottet får dock besluta att ett sammanträde ska vara offentligt, helt eller delvis, om det gäller att inhämta upplysningar.

Valberedning

§ 113 På det första plenumet med det nyvalda Sametinget väljer tinget en valberedning för mandatperioden. Valberedningen består av högst sju ledamöter med ersättare. Bland ledamöterna väljer Sametinget vid samma tillfälle en ordförande och en vice ordförande.

§ 114 Valberedningen ska lägga fram förslag i alla de valärenden som tinget ska behandla med undantag av val till valberedningen.

§ 115 Valberedningen bestämmer själv sina arbetsformer.

Valsätt

§ 116 Vid val av nämnder samt val av Sametingets presidium ska proportionellt valsätt (1992:339) tillämpas om minst en tredjedel av de närvarande ledamöterna så begär. Vid val av styrelse ska parlamentariskt valsätt tillämpas om majoriteten så begär.

Återkallande av uppdrag

§ 117 Sametinget får återkalla uppdragen för förtroendevalda i styrelsen eller i en nämnd när den politiska majoriteten i styrelsen eller nämnden inte längre är densamma som i Sametinget. Sametinget får återkalla vice ordförandes uppdrag.